

Verslag overleg A2-erfgoedcommissie d.d. 14 juli 2020

aanwezig: dhr. N. Drijvers
 dhr. T. van Cranenbroek
 dhr. M. Niël
 dhr. H. van Mierlo
 mevr. K. Evers (ambtelijk vertegenwoordiger Cranendonck)
 dhr. M. Borgignons, (ambtelijk vertegenwoordiger Heeze-Leende)
 dhr. M. Antonis (ambtelijk vertegenwoordiger Valkenswaard)

1. **Opening**

Dhr. Drijvers heet allen welkom en opent de vergadering.

2. **Vaststellen verslag vergadering van 19 mei 2020**

Het verslag wordt zonder opmerkingen vastgesteld.

3. **Spreekrecht**

4. **Te bespreken onderwerpen**

- a. **Eindhovenseweg 73 (kerk) te Valkenswaard.** Dit pand is een gemeentelijk monument. In dit pand worden appartementen ontwikkeld. Naar aanleiding van de vorige vergadering, waarin het plan aan de gehele commissie is voorgelegd voordat het in de gecombineerde c'sie welstand/erfgoed is beoordeeld, is het plan aangepast en wordt deze in de volgende gecombineerde c'sie welstand/erfgoed beoordeeld. Voordat het hierin wordt beoordeeld wordt het plan nogmaals aan de gehele A2-Erfgoedc'sie voorgelegd.
Als bijlage het advies van de gecombineerde c'sie welstand/erfgoed van het vorige plan met d.d. 19 mei 2020 en het aangepaste plan.

De A2-Erfgoedc'sie vindt de aanpassingen aan de buitenzijde van het pand een goede verbetering. Daarnaast wil de c'sie bij de verdere uitwerking van het project graag van de ontwikkelaar weten hoe de binnenzijde van de kerk wordt vormgegeven. Aan de ontwikkelaar wordt meegegeven dat uit nadere gegevens blijkt dat er achter het koor nog een wandschildering aanwezig is die in de jaren 60 is overgeschilderd.

- b. **Karel Mollenstraat Zuid 44A-46 te Valkenswaard.** Dit pand heeft een sterstatus. Voor dit pand is een vooroverleg omgevingsvergunning ingediend. Het vooroverleg houdt het

volgende in. 1) Slopen van het huidige pand, waarbij de horecafunctie komt te vervallen 2) het bouwen van een parkeerruimte op de begane grond en appartementen op de verdiepingen. Als bijlage een tekening met impressies. Door de aanvrager wordt aangegeven dat de impressies voor de beeldvorming en niet definitief zijn. Aan de A2-Erfgoedc'sie wordt gevraagd of het pand mag worden gesloopt.

Voor het verzoek om het pand te slopen verwijst de aanvrager naar de waardering van het pand zoals die is gebruikt om het pand aan te wijzen tot sterstatus.

In Valkenswaardse cultuurhistorische context, waarin de valkerij en de sigarenmakerij, die van circa 1870 tot 1970 een prominente rol speelden, is dit pand van groot belang en heeft het tevens een uniek karakter, aangezien het enig nog bestaand object in Valkenswaard is dat herinnert aan de beginperiode van de emancipatie van de Valkenswaardse sigarenmaker.

Zowel de opbouw en de indeling van de vensters en de toegangsdeur als ook het interieur van het gebouw zijn in de loop van de 20ste eeuw veelvuldig verbouwd en vernieuwd. Het uiterlijk van het pand (mansardekap, indeling raam-deur-raam, spaarbogen, smeedijzeren muurankers) geeft een redelijk beeld van de bouwtraditie in het begin van de 20ste eeuw.

In haar vergadering van 6 juli 2009 heeft de monumentencommissie besloten dat het pand te weinig fysieke waarde heeft om het te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.

Daarnaast wordt verwezen naar het naastgelegen pand waar ook een vooroverleg is ingediend voor het slopen van een bestaand pand en nieuwbouw in de vorm van parkeren op de begane grond en appartementen op de verdiepingen wordt gerealiseerd. Hiervoor is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld. Zie bijlagen.

De A2-Erfgoedc'sie vindt de voorgestelde ontwikkeling ongewenst en wel om de volgende reden.

Het pand heeft een belangrijke sociale historie voor Valkenswaard. In Bijlage 2 'Onderbouwing van de cultuurhistorische waardevolle panden' behorende bij het van toepassing zijnde bestemmingsplan wordt dit duidelijk beschreven. Daarnaast is het pand karakteristiek voor de tijd waarin het werd gebouwd. Dat komt naar voren door zowel de vormgeving van het hoofdgebouw als de indeling van de gevels. Daarnaast ligt het pand op een belangrijk punt aan het pleintje. Je kijkt er vanuit de Beelmanstraat recht op. En als je van de Beelmanstraat naar de Karel Mollenstraat Zuid rijdt dan rij je er recht op af en ervaar je het pand als een laatste stukje cultuurhistorie uit het begin van de 20^e eeuw.

- c. **Hoeverdijk 109 te Valkenswaard.** Dit pand is gelegen in het beschermd dorpsgezicht Achterste Brug. Aan de A2-Erfgoedc'sie is de volgende vraag voorgelegd: *'Wat vindt de A2-Erfgoedc'sie ervan als de bestaande verouderde bedrijfsbebouwing(ong. 2000 m2 stallen) wordt vervangen door twee woonvlakken?'*

De A2-Erfgoedcommissie is unaniem akkoord met het slopen van de verouderde bedrijfsbebouwing en de daarvoor in de plaats komende twee woonvlakken. Aan het realiseren van de twee beoogde woonvlakken worden de volgende voorwaarden verbonden:

- Behouden en versterken historische elementen (behouden en versterken langgevelboerderij, historisch pad en monumentale bomen);
- Terugbrengen woningen met karakteristieke bebouwing in historische context (kleinschalige boerenerven/lintbebouwing in bebouwingscluster);
- Gebiedseigen landschapselementen ten behoeve van landschappelijke inpassing, welke kleinschalig ontginningslandschap ter plaatse versterkt.

Voor de A2-Erfgoedc'sie blijft voor dit project nog 1 vraag open staan en dat is: *'Welke stedenbouwkundige variant voor het positioneren van de twee woonvlakken heeft voor de c'sie de voorkeur?'* Zie pagina 8 en 9 van de bijlage.

De A2-Erfgoedc'sie adviseert unaniem voor variant 2. Variant 1 wordt afgewezen, omdat de nieuwe langgevelboerderij een afwijkende oriëntatie heeft (hoofdgebouw richting noord-zuid) ten opzicht van de andere langgevelboerderijen (hoofdgebouw richting oost-west) binnen het beschermd dorpsgezicht.

- d. **Dorpsstraat 74 te Valkenswaard.** Ter info. Dit pand is een gemeentelijk monument. Voor dit pand is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de voor- en beide zijgevels het voegwerk geheel te herstellen. De A2-Erfgoedc'sie heeft het project positief geadviseerd.
- e. **Mgr. Smetsstraat 29 te Valkenswaard.** Ter info. Dit pand is een gemeentelijk monument. Voor dit pand is een restauratie- en ontwikkelingsplan ingediend. De ontwikkeling bestaat uit het herstellen van de bestaande woning en het herbouwen van de schuur tot extra woning.

Het plan is aan de gecombineerde c'sie welstand/erfgoed voorgelegd en de c'sie merkt het volgende op:

Samenvattend is de commissie zeer verheugd over de aandacht en kwaliteit die de herontwikkeling van de woning gaat worden. Een verdere uitwerking van het plan wordt voor een definitief advies tegenmoet gezien.

- f. **Dommelseweg 13-15-17A-17D te Valkenswaard.** Dit pand heeft geen beschermde status. Dit onderwerp is tijdens de vorige vergadering aan de orde geweest. De A2-Erfgoedc'sie heeft toen het volgende aangegeven.

De c'sie stelt voor om bij de Heemkundekring te vragen naar het verhaal van het pand en om foto's aan te leveren van de binnenzijde doorgang van het pand naar de achtergelegen bedrijfsruimte. Dit onderwerp voor de volgende vergadering weer agenderen.

Naar aanleiding van deze vraag is er door de Heemkundekring 1 document en door de initiator 5 documenten ingediend.

Aan de A2-Erfgoedc'sie wordt gevraagd of voor het pand een beschrijving met waardenmatrix dient te worden opgesteld om te beoordelen of het pand op zich enige cultuurhistorische waarde heeft of dat het er alleen een verhaal achter het pand schuilt.

De A2-Erfgoedc'sie is van mening dat het historische verhaal achter het pand een zeer bijzondere betekenis voor Valkenswaard heeft, maar dat het pand op zich onvoldoende bouwkundige kwaliteiten heeft om in aanmerking te komen voor een monumentale status. Daarnaast is de c'sie van mening dat het historische verhaal van het pand zeker terug dient te komen in de toekomstige ontwikkelingen van dit pand en aansluitende terrein, door bijvoorbeeld het behouden van de voorgevels van de beide panden en die onderdeel uit te laten maken van de nieuwe bebouwing. Om die reden adviseert de c'sie om voor het pand een beschrijving met waardenstelling en matrix op te laten stellen en die te betrekken bij toekomstige planologische ontwikkelingen van het (aangrenzende) gebied. Daarvoor is het nodig om de beschrijving met waardenstelling en matrix actief kenbaar te maken bij de ontwikkelaar en het cluster Ruimtelijke ordening van de gemeente.

De A2-Erfgoedc'sie wil graag door de gemeente op de hoogte worden gehouden van de toekomstige planologische ontwikkelingen en meedenken om het historische verhaal van het pand hierin terug te laten komen.

- g. **Bergstraat 15 het Heilig Hartenbeeld te Valkenswaard.** Geen status. Door een burger van Valkenswaard wordt gevraagd of dit beeld in aanmerking komt voor een beschermde status. Wellicht kan dit beeld meegenomen worden in de lijst met 'kleine' monumenten, kunst en gedenktekens.

De A2-Erfgoedc'sie adviseert het Heilig Hartenbeeld op te nemen in de lijst kleine monumenten.

- h. **Sint Jans Kerk te Soerendonk.** Dit pand is een gemeentelijk monument. Voor het pand is een subsidie verzoek ingediend voor het uitvoeren van instandhoudingswerkzaamheden, zijnde schilderwerkzaamheden. Aan de A2-Erfgoedc'sie wordt advies gevraagd voor deze schilderwerkzaamheden.

De A2-Erfgoedc'sie gaat akkoord met de voorgenomen instandhoudingswerkzaamheden. Daarnaast merkt zij op dat als de kleur wordt gewijzigd, geadviseerd wordt onderzoek te doen naar een historische kleur.

- i. **Broekkant 2 te Budel (oud gemaal).** Dit pand heeft geen status. Voor dit pand is een beschrijving en waardenstelling opgesteld. Aan de A2-Erfgoedc'sie wordt gevraagd of het pand in aanmerking komt voor een beschermde status.

De A2-Erfgoedc'sie adviseert, met inachtneming van de beschrijving, waardenmatrix en het totaal van 14 punten, dat het pand zeker in aanmerking komt voor een sterstatus.

5. Stand van zaken actiepuntenlijst

Actiepuntenlijst	Actie door	Planning	Status
Valkenswaard			
Aanwijzen objecten tot gemeentelijke monumenten. Het zijn de volgende objecten: <ol style="list-style-type: none"> 1. Markt 11-11A 2. Maastrichterweg 21 3. Markt 66 4. Meerstraat 6 5. Meerstraat 8 6. Bergeijksedijk 26 7. Kapellerpad 8 8. Luikerweg 54 9. Eindhoveneweg 73 	Marco	Eind 2020 On hold	
Aanwijzing gebied kruising Hoeverdijk – Achterste Brug tot beschermd dorpsgezicht	Marco		Loopt
Aanwijzen kleine monumenten, kunst en gedenktekens	Marco	Eind 2020	Loopt
Grondradaronderzoek Kapellerpad kapel	Marco	Half 2020	Loopt
Opvragen matrix Kromstraat 12-12A	Marco	Afgerond	
Opvragen matrix Dorpsstraat 46-46A-48A.	Marco	Begin 2021	

Opvragen alleen matrix Karel Mollenstraat Zuid 44A-46	Marco	Begin 2021	
Inventarisatie objecten wederopbouw	Marco	Begin 2021	
Inventarisatie zandpaden	Marco	Eind 2020	
Heeze – Leende			
Inventarisatie objecten wederopbouwperiode	Maurice	Eind 2020	
Inventarisatie zandpaden	Maurice	Begin 2021	
Cranendonck			
Matrixen opstellen: 1. 'oude Meulestat' grenspaal 2. Capucijnerplein 1 3. Klooster Budel 4. Molenstraat 44-46 5. Hugten 16	Karin	Eind 2019 begin 2020	
Inventarisatie panden tbv CHW door Hüsken *	Karin	1ste kwartaal 2020	Loopt
Inventarisatie objecten Wederopbouwperiode	Karin	Half 2020	
Aanwijzen kleine monumenten, kunst en gedenktekens	Karin		
Inventarisatie zandpaden	Karin		

* Toelichting op dit actiepunt.

Uitgebrachte rapportages door bureau Hüsken. De inventarisatie en rapportages zijn afgerond door bureau Hüsken. In overleg met Ria Berkvens worden de inventarisatie, incl. foto's (zeer waarschijnlijk d.m.v. een link) op de Erfgoedkaart gekoppeld aan de adressen. Eenieder kan t.z.t. bij raadplegen van de Erfgoedkaart de desbetreffende informatie ontsluiten.

6. Rondvraag

Rondvraag 1.

Dhr. Van Cranenbroek geeft aan dat de aanvraag voor het pand Theo Stevenslaan 8 te Budel-Dorplein buiten behandeling is gelaten. De aanvraag had betrekking op het vervangen kozijnen en plaatsen zonnepanelen dak bij een rijks monument.

Rondvraag 2.

Dhr. Borgignons geeft aan dat het beleid ten aanzien van zonnepanelen op daken van monumenten bij de RCE is gewijzigd. Gevraagd wordt of we dit beleid doortrekken naar gemeentelijke monumenten. De A2-Erfgoedc'sie geeft unaniem aan dit beleid door te trekken naar gemeentelijke monumenten.

Rondvraag3.

Dhr. Van Mierlo verzoekt om het schema met statussen voor de volgende vergadering te agenderen. Dit verzoek wordt door de A2-Erfgoedc'sie opgevolgd.

7. Sluiting

Dhr. Drijvers dankt allen voor hun inbreng.

Vergaderschema		
Datum	tijd	Plaats
14 januari 2020	13:00-15:00	Valkenswaard
10 maart 2020	13:00-15:00	Valkenswaard
19 mei 2020	13:00-15:00	Valkenswaard
14 juli 2020	13:00-15:00	Valkenswaard
22 september 2020	13:00-15:00	Valkenswaard
17 november 2020	13:00-15:00	Valkenswaard